Raadsinformatiebrief

Aan : De leden van de Raad
van : Y.A.P.W. Verstappen
cc :
datum : 01 oktober 2024
Kenmerk : RIV-24-00880

onderwerp : Naar één Omgevingsvisie voor Nederweert

Wat gaan we doen:
Het in kaart brengen, behouden en versterken van de ruimtelijke kwaliteit van het gehele grondgebied van Nederweert is een belangrijke stap in het waarborgen van een toekomstbestendige leefomgeving. Dit wordt gevisualiseerd in de gebiedsvisie. Het totaalproces zorgt uiteindelijk voor één Omgevingsvisie, waarin zowel de kwaliteit als kwantiteit van Nederweert wordt geborgd.

Inleiding
Landelijke, provinciale en gemeentelijke opgaven vragen ruimte. Voorbeelden van de onuitputtelijke lijst aan opgaven zijn: klimaat, (positieve) gezondheid, sociale samenhang, duurzame energie, biodiversiteit, woningbouw, mobiliteit, Kaderrichtlijn Water en de bossenstrategie, enz. Nederweert heeft ruimte om deze opgaven te laten landen, maar de vraag naar de beschikbare ruimte is groter dan de beschikbaarheid ervan (=M2 vs. Euro's). Daarom is het noodzakelijk om opgaven te combineren (lees: doelstapeling), ook in Nederweert. Het is belangrijk in beeld te brengen welke opgaven de komende tijd op ons afkomen en daarop te anticiperen. Deze opgaven vragen om een integrale benadering waarbij ruimtelijke, functionele en sociaal-maatschappelijke aspecten worden afgewogen om zo tot een toekomstbestendige inrichting van Nederweert te komen.

Kernboodschap
Nederweert heeft een strategische aanpak nodig, waarin ruimtelijke kwaliteit en sociaal-maatschappelijke aspecten hand in hand gaan. Met als doel een omgeving te scheppen waar de huidige en toekomstige generaties prettig en gezond kunnen leven.

Consequenties
Het uiteindelijke doel is komen tot één Omgevingsvisie wat als basis dient voor het op te stellen ruimtelijk kwaliteitskader. Om dat doel te bereiken worden tussenproducten opgeleverd in de vorm van een gemeentebrede uitvoeringsagenda, gebiedsvisie en gebiedsplan.

Aangezien de opgaves die op ons afkomen vele malen groter zijn dan de beschikbare ruimte, Biedt de gebiedsvisie ons een goed overzicht om inzicht te krijgen 'wat wel', 'wat niet' en 'wat waar' kan. Hierdoor zijn we in staat om de beschikbare ruimte optimaal in te richten. Met een integrale benadering kunnen ruimtelijke kwaliteit en sociaal-maatschappelijke aspecten hand in hand gaan. Met als doel een omgeving te scheppen waar de huidige en toekomstige generaties prettig en gezond kunnen leven.

Gemeenten zijn verplicht om voor 1 januari 2027 één Omgevingsvisie op te stellen voor het gehele grondgebied. Dit proces om te komen tot één Omgevingsvisie zorgt ervoor dat aan deze verplichting wordt voldaan. De Omgevingsvisie zorgt ervoor dat alle aspecten van ruimtelijke ordening, zoals wonen, werken, mobiliteit, natuur, klimaat en milieu, in samenhang worden bekeken. Dit voorkomt conflicterende belangen en bevordert een meer coherente ontwikkeling van Nederweert en de regio. Door alle relevante aspecten, dus ook sociaal-maatschappelijke aspecten mee te nemen in één visie, kan beter worden gestreefd naar een duurzame ontwikkeling van

Nederweert. Dit betekent dat economische groei, sociale inclusie, klimaat en landschap en milieubehoud hand in hand kunnen gaan.

Het opstellen van één omgevingsvisie en ruimtelijk kwaliteitskader is een complex proces. Het vereist coördinatie tussen verschillende beleidsdomeinen, afdelingen en stakeholders. De doorlooptijd voor het ontwikkelen van een integrale visie kan lang zijn. Door tussenproducten op te leveren hoeft dit niet tot vertraging te leiden in het nemen van beslissingen en de uitvoering van projecten.

Ambtenaren, college en raad worden tijdig en waar nodig betrokken voor het leveren van input aan deze producten en het proces. Het beschikbaar zijn van ambtelijke formatie is cruciaal voor het succes van dit project. (Tot januari kunnen we het met de huidige formatie organiseren, voor de periode na januari moeten een aantal vacatures zijn ingevuld). Dit project vraagt een tijdsinvestering van collega's. Teamleiders en MT zullen hier een rol in aansturing moeten pakken en daarmee collega's ondersteunen bij het maken van keuzes. Dit project doorkruist alle portefeuilles. Door samen te werken en dwarsverbanden te leggen wordt dit project vormgegeven. Iedere bestuurder wordt daarom betrokken bij de gevraagde onderdelen uit de eigen portefeuille. Dit zorgt voor aandacht voor zowel de details als het bredere plaatje. Om de raad zo goed mogelijk te betrekken, zullen zij tussentijds bijgepraat worden.

Uitvoering
Het te doorlopen proces om te komen tot een één Omgevingsvisie is hierlangs weergegeven. Per product is te zien wanneer, waarmee aan de slag wordt gegaan. Het is een globaal tijdspad om het proces te schetsen. Per product en per kwartaal is een nadere uitwerking van de planning nodig. Dit is afhankelijk van de resultaten uit het voorafgaande proces en de geaccordeerde product(en).

De producten die tijdens dit proces ontwikkelt worden zijn:

Gemeentebrede uitvoeringsagenda
Di is een overzicht van alle opgaven waarmee Nederweert te maken heeft. Dit zijn Europese-, Rijks- of eigen opgaven. Van sommige opgaven is de ambitie voor Nederweert nog niet helder. In deze uitvoeringsagenda wordt daarom ook naar een differentiatie (kwantitatieve keuzes) gestreefd, waarover college en raad later in het proces keuzes dienen te maken. Het ontwikkelen hiervan vindt plaats in kwartaal 4 2024.

Gebiedsvisie
Basis voor de gebiedsvisie (=visualisatie) zijn de beide Omgevingsvisies, deze hebben een doorvertaling nodig. Voor het buitengebied van Nederweert is dit recent gebeurd in de vorm van het Inspiratiekader Vitaal Buitengebied. Ditzelfde kader is ook nodig voor de kernen en bedrijventerreinen. Op die manier ontstaat één gebiedsvisie, overzichtstekening, waarin de vraag ‘wat wil ik waar’ en ‘wat kan waar’ centraal staat. Bij deze afweging is de impact op de leefbaarheid en het maatschappelijke voorzieningenniveau ook belangrijk om mee te nemen. De differentiatie (kwantitatieve keuzes) uit de uitvoeringsagenda wordt hierbij inzichtelijk gemaakt, zodat daarover door college en raad besluitvorming kan plaatsvinden. De gebiedsvisie dient regelmatig geactualiseerd te worden zodat er een actuele overzichtskaart is van de gemeente waarop men in één oogopslag kan zien of plannen ruimtelijk en maatschappelijk passen in een gebied en hoe de aansluiting met de omgeving is. Daarmee wordt ingespeeld op de veranderende beleidscontext. Het ontwikkelen van de gebiedsvisie loopt van kwartaal 3 2024 tot en met besluitvorming in kwartaal 3 2026.

Gebiedsplan
Het gebiedsplan is een kwalitatieve uitwerking van de opgaves in de vorm van randvoorwaarden. Het waarderingsschema uit het Inspiratiekader Vitaal Buitengebied vormt hiervoor de basis. In dit schema worden ruimtelijke, functionele en sociaal-maatschappelijke eisen integraal benaderd. Het aangevulde waarderingsschema maakt concreter waar bij plannen en verzoeken rekening gehouden moet worden, zodat ze een meerwaarde worden voor Nederweert. Dit kan zowel intern als extern gebruikt worden. College en raad nemen een besluit over dit product. Het ontwikkelen van het gebiedsplan vindt plaats in kwartaal 1 2025 met besluitvorming in kwartaal 2 2025.

Gezamenlijke verantwoordelijkheid en inzet collegeleden
Dit project doorkruist alle portefeuilles. De gezamenlijke verantwoordelijkheid van het gehele college is daarom bij dit project van onschatbare waarde. Het college spreekt ieder kwartaal over de voortgang in een college+. Hiermee ontstaat voldoende gelegenheid voor aanhaking, samenwerking en vormgeving. Door samen te werken en dwarsverbanden te leggen wordt dit project vormgegeven. Iedere bestuurder is verantwoordelijk voor de gevraagde onderdelen uit de eigen portefeuille. In 2025 worden daarvoor themagerichte bijeenkomsten voor de raad georganiseerd door de bestuurders. De vorm van deze bijeenkomsten is afhankelijk van het onderwerp en wordt per bestuurder ingevuld. De output van deze bijeenkomsten zijn bouwstenen voor het gebiedsplan en de gebiedsvisie. Dit zorgt voor aandacht voor zowel de details als het bredere plaatje.

Betrokkenheid raad
De gemeenteraad zal op hoofdlijnen duiding moeten geven aan de diverse strategische vraagstukken. In een aantal bijeenkomsten is zij hiervoor in 2025 aan zet. Gelet op de door de raad gewenste antwoord te krijgen op onze meerjarige begrotingsruimte, zal zij hierbij ook richting moeten geven. Toekomstige ambities en wensen krijgen immers hun vertaling in het financiële meerjarige beleidskader. Hoewel het totale traject van de integratie van beide visies deze raadsperiode gaat overstijgen, is het toch wenselijk om de op dat moment beschikbare contouren te vertalen in de meerjarenbegroting 2026 en verder.

Communicatie
Rondom de totstandkoming van beide Omgevingsvisies heeft de nodige participatie plaatsgevonden, dat vormt een prima basis om te gebruiken. De gebruikelijke communicatievormen van de gemeente worden ingezet om te communiceren. Gedurende dit project zal aanvullende participatie nodig zijn. Hiervoor maakt het kernteam een stakeholdersanalyse, om op die manier alle partijen op het juiste moment te kunnen betrekken. Met name de vormen van participatie ‘laten weten’ en ‘laten meedenken’ uit de participatieladder worden ingezet.

Bijlage
1. Plan van aanpak
2. Bijlage omgevingsvisie
3. Bijlage ruimtelijk kwaliteitskader